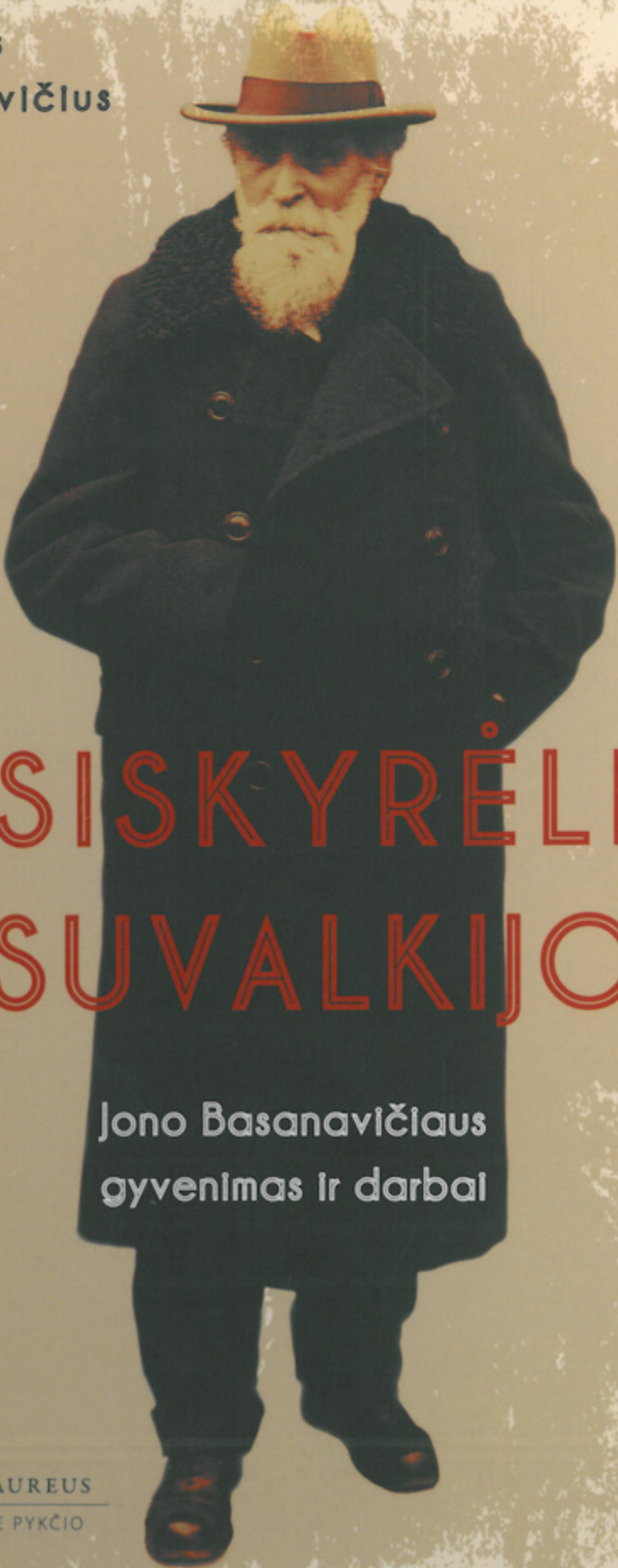

Algirdas
Grigaravičius

ATSISKYRĖLIS IŠ SUVALKIJOS

Jono Basanavičiaus
gyvenimas ir darbai

VERSUS AUREUS
STUDIJA BE PYKČIO

Algirdas Grigaravičius

ATSISKYRĖLIS IŠ SUVALKIJOS

J. Basanavičius prie Kauno karo ligoninės, kurioje gydėsi 1924 m. liepą.
MLLM

Algirdas Grigaravičius

ATSISKYRĖLIS IŠ SUVALKIJOS

JONO BASANAVIČIAUS GYVENIMAS IR DARBAI

1 dalis
ŽMOGAUS DALIA

VERSUS AUREUS
STUDIJA BE PYKČIO

K UDK 94(474.5)„1861-1940“(092) ~~61(474.5)(092)~~

Gr349

UŽ GALIMYBĘ PANAUDOTI IKONOGRAFINĘ MEDŽIAGĄ DĖKOJAME

Maironio lietuvių literatūros muziejui
Marijos ir Jurgio Šlapelių namui-muziejui
Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui
Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekai
Šiaulių universiteto bibliotekai
Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai

KNYGOS LEIDIMĄ RĖMĖ

 MG BALTIC

Marijampolės Petro Kriaučiūno
viešoji biblioteka (Vytauto g. 20)
Informacijos serijos Nr. 70
Invent. Nr. 17/2350

ISBN 978-9955-34-641-8

© Algirdas Grigaravičius, 2017
© „Versus aureus“ leidykla, 2017
© VŠĮ „Studija be pykčio“, 2017

Turinys

Pratarmė.....	7
1 SKYRIUS.....	35
1.1. Nuo Ožkabalių iki Maskvos.....	43
1.2. Jono Basanavičiaus santykiai su broliu ir jo šeima.....	58
1.3. Jono Basanavičiaus draugai.....	82
1.4. Žemaičių bajoras „krajovcas“ Mečislovas Davainis-Silvestraitis ir Jonas Basanavičius.....	99
1.4.1. Jono Basanavičiaus nekrologas Petruį Vileišiui.....	114
1.5. Asmeniniame ir viešajame gyvenime.....	125
1.5.1. Ligos ir žmogaus akistata: Jono Basanavičiaus drama.....	155
2 SKYRIUS.....	165
2.1. Daktaras ir Marica.....	174
2.1.1. Jono Basanavičiaus autobiografija ir Elės dienoraštis bei laiškai.....	182
2.2. Daktaro golgotos Lom Palankoje.....	195
2.3. Pasikėsinimo į Joną Basanavičių mįslės.....	217
2.4. Jonas Basanavičius Bulgarijoje 1892–1905 m.	227
3 SKYRIUS.....	249
3.1. Niškovskio viešbučio atsiskyrėlis.....	262
3.2. Dygusis daktaras arba lietuviškojoje polemikoje.....	276
3.3. Vilniuje 1914–1927 m.....	288
3.4. Dvi nepasakytos Jono Basanavičiaus kalbos.....	321
3.5. Trys Jono Basanavičiaus kelionės į Lietuvą.....	332
3.6. Paskutinės dienos.....	354
3.7. Laidotuvės – pagarbos išreiškimas ar politinis įvykis?.....	366

Marijampolės Petro Kriaučiūno
viešoji biblioteka

000239388

Grigaravičius, Algirdas

Gr349 **Atsiskyrėlis iš Suvalkijos : Jono Basanavičiaus gyvenimas ir darbai / Algirdas Grigaravičius. – Vilnius : Versus aureus, VŠĮ „Studija be pykčio“, 2017. – 376 p. : 42 iliustr.**

ISBN 978-9955-34-641-8

Jonas Basanavičius, nutolęs nuo mūsų per šimtmetį, šiame atkurtos biografijos bandyme, kiek galėta, nukeliamas nuo pjedestalo, kad, viena vertus, priartėtų žemiškesniu pavidalu, kaip mylintis, kenčiantis, svajojantis, pykstantis ant saviškių, o, kita vertus, atsiskyrėlis, užsispyręs darbštus suvalkietis svajoklis, ištikimas jaunystės idealams, atsisakęs asmeninės laimės dėl tautos laisvės. Pirmojo mūsų laikraščio ir lietuviško mokslo organizatorius, politikas iš reikalo, verslininkas, humanistas medikas ir liberalas savo pažiūromis, likęs kukliai gyventi Vilniuje, be ordinų ir postų nepriklausomoje Lietuvoje, bet sugebėjęs neišnykti iš tautiečių akiračio pusę šimto metų.

UDK 94(474.5)„1861-1940“(092)+61(474.5)(092)
+008(474.5)(092)

Algirdas Grigaravičius
Atsiskyrėlis iš Suvalkijos
Jono Basanavičiaus gyvenimas ir darbai
1 dalis. Žmogaus dalis

Redaktorius *Artūras Judžentis*
Viršelio dailininkas *Linas Spurga*
Maketuotojas *Rimantas Tumasonis*

Išleido
„Versus aureus“ leidykla
Rūdninkų g. 18, LT-01135 Vilnius
www.versus.lt | info@versus.lt

VŠĮ „Studija be pykčio“
Panerių g. 11, LT-03209 Vilnius

Spausdino
„BALTO print“ spaustuvė
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius
www.baltoprint.lt

K 94(474.5)/1861/1940(092)
Gr-349

Jonas Basanavičius, nutolęs nuo mūsų per šimtmetį, šiame atkurtos biografijos bandyme, kiek galėta, nukeliamas nuo pjedestalo, kad, viena vertus, priartėtų žemiškesniu pavidalu, kaip mylintis, kenčiantis, svajojantis, pykstantis ant saviškių, o, kita vertus, atsiskyrėlis, užsispyręs darbštus suvalkietis svajoklis, ištikimas jaunystės idealams, atsisakęs asmeninės laimės dėl tautos laisvės. Pirmojo mūsų laikraščio ir lietuviško mokslo organizatorius, politikas iš reikalo, verslininkas, humanistas medikas ir liberalas savo pažiūromis, likęs kukliai gyventi Vilniuje, be ordinų ir postų nepriklausomoje Lietuvoje, bet sugebėjęs neišnykti iš tautiečių akiračio pusę šimto metų.

www.versus.lt

9 789955 346418